

eurodesk

Dobrovolnictví

NICM
MAJAK V MORI INFORMACÍ

Publikace, kterou právě držíte v rukou, je již třetí v řadě informačních brožur, které jsme pro vás připravili. Měla by vám pomoci orientovat se v oblasti dobrovolnictví. Přijměte text jako nabídku jednoho z možných způsobů, jak s dobrovolnictvím začít. Naší snahou bylo ukázat vám, jak můžete pomoci druhým a zároveň získat nové zkušenosti i jiný úhel pohledu na běžné věci kolem sebe.

Rozsah této publikace neumožňuje podrobně popsat všechny podoby dobrovolnictví, ale stručně vám představí základní možnosti.

První část je věnována dobrovolnickým příležitostem v České republice, druhá vám pomůže při hledání uplatnění v zahraničí. Součástí textu jsou zážitky a názory dobrovolníků, kteří působili u nás i za hranicemi.

Chceme na tomto místě poděkovat všem, kteří se na vzniku publikace podíleli svými zážitky z dobrovolnictví, fotografiemi a cennými radami, připomínkami a zkušenostmi. Zejména organizacím Duha – sdružení dětí a mládeže pro volný čas, přírodu a recesi a INEX – SDA (sdružení dobrovolných aktivit).

Za kolektiv Národního informačního centra pro mládež a Eurodesku
Mgr. Šárka Kušková a Mgr. Michal Urban

Obsah

DOBROVOLNICTVÍ V ČESKÉ REPUBLICE	6
Dobrovolnická služba	8
☑ Zákon č. 198/2002 Sb. o dobrovolnické službě	8
☑ Výhody dobrovolnictví	10
☑ Práva dobrovolníka	11
☑ Povinnosti dobrovolníka	11
☑ Seznam akreditovaných organizací	12
Koalice dobrovolnických iniciativ	19
Jak se stát dobrovolníkem	20
Zajímavé odkazy	22
DOBROVOLNICTVÍ V ZAHRANIČÍ	24
Workcamps	26
Evropská dobrovolná služba	29
Dlouhodobé projekty	33
Další možnosti	36
Zajímavé odkazy	38

Úvod

Zadarmo ani kuře nehrabe. Toto platilo v minulosti a platí i v současnosti. Ale i tak se najdou lidé, kteří nezištně pomáhají svému okolí. Možná si to ani neuvědomujeme, ale každý z nás už poskytl pomoc druhým a od druhých pomoc přijal. Nebo si myslíte, že se vás to netýká? Myslíte, že pro vás není dobrovolná práce vhodná? Nikdy by vás to ani nenapadlo? Zkuste odpovědět na následující otázky.

- ☑ Pomáhali jste někdy sousedovi nebo kamarádovi při stěhování?
- ☑ Doučovali jste někdy spolužáka?
- ☑ Odklidili jste sněh i na chodníku před domem vaší nemohoucí sousedky?
- ☑ Pomáhali jste při úpravě hřiště patřícího klubu, za který hrajete fotbal?
- ☑ Pro svůj turistický oddíl jste nacvičili a předvedli vánoční představení?
- ☑ Pomáháte s rozesíláním materiálů pro členy vašeho Klubu mladých turistů?
- ☑ Pomáhali jste likvidovat následky některé z přírodních katastrof?
- ☑ Zapojili jste se do nějaké sbírkové akce tím, že jste vybírali příspěvky pro potřebné?
- ☑ Nabídli jste svoji pomoc útulku pro opuštěná zvířata?
- ☑ Uklízeli jste někdy s kamarády les?

Odpověděli jste alespoň na jednu z těchto otázek ANO? Gratulujeme. Už jste byli dobrovolníkem, aniž jste o tom věděli. První zkušenost s dobrovolnictvím už máte tedy za sebou. Pokud vám přinesla něco nového, zkuste pokračovat dál.

A co když jste ani jednou neodpověděli kladně? Nevadí. Máte nejlepší příležitost stát se dobrovolníkem teď. Naše brožura vám přiblíží možnosti, jak se zapojit do dobrovolnictví v České republice i v zahraničí.

DOBROVOLNICTVÍ V ČESKÉ REPUBLICĚ

Existuje několik podob dobrovolnictví. Nejbližší vám asi bude pomoc v okruhu rodiny, příbuzných, kamarádů, sousedů. Třeba si vzpomenete, že jste minulou sobotu chtěli jít do kina, ale místo toho jste na poslední chvíli hlídali bratranceva dvojčata nebo sousedům pomáhali vymalovat byt. Tento způsob dobrovolné činnosti se nazývá **občanská (nebo také sousedská) výpomoc**.

Při hledání dobrovolných aktivit narazíte na organizace, které vznikly za účelem pomáhat druhým. K těmto organizacím patří hlavně nestátní neziskové organizace. Také do jejich činnosti se můžete zapojit jako dobrovolník. V tom případě budete vykonávat **veřejně prospěšné** dobrovolnictví. Kromě toho ale můžete dobrovolně působit i ve spolku, jehož jste členem, a svou činností prospívat zejména ostatním členům, a vlastně i sobě. Tomu se pak říká **vzájemně prospěšné** dobrovolnictví. Mezi těmito dobrovolnými činnostmi má specifické postavení **dobrovolnická služba**. Je to dáno tím, že je ošetřena zákonem a vám jako dobrovolníkům zaručuje nejen jistá práva, ale také povinnosti.

Oblastí, ve kterých lze v České republice, dlouhodobě či krátkodobě působit jako dobrovolník, je několik:

- ❑ **sociální oblast** ve smyslu pomoci osobám se zdravotním postižením, seniorům, lidem drogově či jinak závislým anebo dětem z dětských domovů či jinak sociálně znevýhodněným apod.,
- ❑ **oblast humanitární pomoci** (příkladem může být pomoc při záplavách nebo jiných živelních katastrofách) a **pomoci při ochraně lidských práv** uprchlíků, obětí trestných činů či jiných znevýhodněných skupin, případně jednotlivců, ale také „běžných“ občanů,
- ❑ **ekologie a pomoc při ochraně přírody**, kde se můžete realizovat třeba při obnově lesa stejně jako při péči o zachování čistoty krajiny a měst,
- ❑ **kulturní oblast**, například pomoc při obnově a rekonstrukci hradu, zámku nebo kostela, pořádání festivalů,
- ❑ **oblast volného času, vzdělávání a sportu**, ve které lze pomáhat v různých pohybově zaměřených oddílech a v níž najdete uplatnění jako vedoucí kroužků, dětského oddílu, při doučování anebo jako vedoucí na letních táborech.

„Vzpomínám, že když jsem si vybírala organizaci, kde bych ráda pomáhala jako dobrovolník, hlavním kritériem bylo, s jakými lidmi chci pracovat. Vybrala jsem si děti se zdravotním postižením a práci v Jedličkově ústavu, kde jsem se stala asistentkou učitele v páté třídě základní školy. První dny, ba i týdny, byly krušné a já se jen tak tak držela, abych s dobrovolničinou nesešla. Ona to opravdu není jenom sranda... Děti jsou vzpurné, dělají si z vás legrácky, neposlouchají vás a neberou si servítky, když vám něco chtějí říct přímo do očí. Ale možná je to proto, že nedůvěřují novým lidem. Nevím, kde se tohle zlomilo. Stal se z nás skvělý tým. Asi po prvním divadelním představení, které celá třída odehrála jako dlouhá léta studování herci. Ten výraz štěstí a radosti, hrdosti a dojatosti vidím ještě teď. Mohla bych popsat detailněji mnoho dalších okamžiků, které jsme prožili za ta dvě dlouhá léta, která jsem měla možnost prožít s touto třídou. Spoustu mne toho naučili, doufám že hodně jsem toho naučila taky já je. Sečteno a podtrženo, není to jen zábava – jako nic v životě, ale jakákoli dobrovolná činnost vás obohatí. Poznáte víc sami sebe a – hlavně – poznáte druhé lidi, kteří vás třeba budou provázet dál vašim životem.“

Sofie M., Praha

Dobrovolnická služba

Dříve byla takto označována především dlouhodobá dobrovolná práce v zahraničí. S přijetím zákona o dobrovolnické službě se však tento pojem rozšířil také na krátkodobou či dlouhodobou dobrovolnou službu na našem území.

Tato služba se od jiných typů dobrovolnictví liší především **vztahem dobrovolníka a tzv. vysílající organizace**, statutem dlouhodobé dobrovolné práce jako práce, kterou lze započítat pro účely důchodového pojištění, a to s možností **získat státní sociální podporu**.

ZÁKON Č. 198/2002 SB. O DOBROVOLNICKÉ SLUŽBĚ

K dobrovolnictví se vztahuje zejména **zákon č. 198/2002 Sb. o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů**, který vstoupil v platnost dne 1. ledna 2003. Zákon o dobrovolnické službě do českého právního řádu zavedl několik nových pojmů. Není proto od věci si tyto pojmy, které se k dobrovolnictví vztahují a se kterými se budete dále v textu setkávat, trochu objasnit.

Vysílající organizace je nestátní nezisková organizace (občanské sdružení, obecně prospěšná společnost, církev nebo církevní právnická osoba) se sídlem na území České republiky, která dobrovolníky **vybírá, eviduje, připravuje** pro výkon dobrovolnické služby a uzavírá s nimi smlouvy o výkonu dobrovolnické služby za předpokladu, že je držitelem akreditace.

Akreditace a akreditovaná vysílající organizace – akreditace je doklad o **splnění podmínek** obsažených v zákonu o dobrovolnické službě. Akreditaci uděluje Ministerstvo vnitra ČR vysílající organizaci na návrh akreditační komise na dobu **tří let**. **Adresář** akreditovaných vysílajících organizací naleznete například na: <http://www.icm.cz> → Práce v ČR → Dobrovolnictví anebo na webu Ministerstva vnitra ČR: <http://www.mvcr.cz> → Služby pro veřejnost → Dobrovolnická služba. Informace o organizacích vysílajících dobrovolníky do zahraničí naleznete v druhé části této publikace, která je věnována dobrovolnictví v zahraničí.

Přijímající organizace – je osoba (právnická nebo fyzická), ve které dobrovolník svoji činnost vykonává.

Zákon o dobrovolnictví se vztahuje na podmínky, za kterých stát podporuje dobrovolnickou službu, a na dobrovolníky, kteří tuto službu bez nároku na odměnu vykonávají. Upravuje například **postavení dobrovolníka**, zakotvuje **povinnost uzavírat s ním smlouvu**, která mu zajišťuje vysokou míru ochrany. Zákon dále **ošetřuje nábor, evidenci, přípravu a výkon** dobrovolnické činnosti.

Tento zákon však upravuje pouze podmínky **pro státem podporované dobrovolnictví**, a nikoliv podmínky dobrovolné činnosti obecně. **Není tedy nutné**, abyste vy jako dobrovolník, respektive vaše vysílající organizace, **splňoval podmínky tohoto zákona**. To však platí pouze tehdy, nemáte-li zájem

o podporu ze strany státu. V jiném případě je nutné vykonávat dobrovolnickou službu, kterou zprostředkuje akreditovaná vysílající organizace.

Dle zákona o dobrovolnické službě se dobrovolnictví dělí na krátkodobé a dlouhodobé. U **krátkodobé dobrovolnické služby** se většinou jedná o pomoc při zajištění jednorázových akcí různých organizací. Délka trvání dobrovolnické služby v tomto případě nepřesáhne tři měsíce. Jako **dlouhodobá dobrovolnická služba** je označováno dobrovolnictví v minimální délce čtyř měsíců; může ale trvat i několik let. Tento typ dobrovolnictví je **zákonem více chráněn** a těší se též větší podpoře státu.

Jako dobrovolníci můžete pracovat na plný úvazek, ale také při svém běžném zaměstnání či studiu, nárazově nebo pravidelně, v oboru, který je vám profesně blízký, i v odvětví zcela odlišném. Je však nutné, abyste svoji dobrovolnickou službu vykonávali mimo svoji „hlavní“ činnost, tedy mimo studium, práci či služební poměr. Dobrovolnictví se též nesmí provozovat v rámci podnikatelské či jiné výdělečné činnosti.

Postupem času se objevila problematická místa tohoto zákona, který svým rozsahem platnosti nepokrývá všechny druhy dobrovolnické činnosti. V současné době se proto připravuje **novela zákona o dobrovolnické službě**. Snahou je, aby se vysílajícími organizacemi mohly kromě nestátních neziskových organizací stát také např. školy a školská zařízení. Další chystané úpravy by měly zkvalitnit dobrovolnou práci a posílit její společenskou prestiž. Aktuální znění zákona naleznete například na: <http://www.mvcr.cz> → Služby pro veřejnost → Dobrovolnická služba.

VÝHODY DOBROVOLNICTVÍ

Jak bylo řečeno již dříve, dlouhodobé dobrovolnictví je zákonem podporováno více než krátkodobé. Jaké výhody tedy zákon poskytuje dobrovolníkovi v akreditované organizaci?

- ☑ Výkon dlouhodobé dobrovolnické služby vám umožňuje zažádat o **hmotné zabezpečení v nezaměstnanosti** (tzv. podpora v nezaměstnanosti). Podmínkou je evidence u úřadu práce a výkon dlouhodobé dobrovolnické služby, která v průměru přesáhne dvacet hodin v kalendářním týdnu.
- ☑ S výkonem dobrovolnické činnosti máte minimální finanční náklady – vysílající organizace vám může hradit stravné, ubytování, cestovné, kapesné.
- ☑ Při splnění zákonem daných podmínek můžete mít **státem hrazeno zdravotní pojištění** po dobu výkonu dobrovolnické služby, pokud vaše činnost přesáhne v průměru dvacet hodin týdně.
- ☑ Jako dobrovolník v akreditované organizaci máte **smluvně zajištěné postavení**.
- ☑ Máte nárok na poskytnutí kvalitní přípravy k výkonu dobrovolnické činnosti a na poskytnutí pracovních prostředků a ochranných pomůcek.
- ☑ Jste **pojištěni proti škodám** na zdraví a majetku, které vzniknou vám osobně, nebo které byste mohli neúmyslně způsobit dalším osobám.
- ☑ Doba dlouhodobé dobrovolnické služby přesahující v průměru dvacet hodin týdně se započítává jako **relevantní doba pro účely důchodového pojištění**.

„Být dobrovolníkem a doučovat převážně romské děti, byla rozhodně zajímavá zkušenost. A taky užitečná pro život. Člověk si pěkně vytrénoval trpělivost, nejen při samotném učení, ale hlavně při řešení hádek, sporů a občasných rvaček o vybavení klubu. Navíc jsem si prověřila i své základní školní znalosti. Ale všechnu práci a trápení nad učením nakonec stejně převýšila legrace, kterou jsme společně všichni zažili. Protože ono se ani to doučování, ani sám „dobrovolník“ nesmí brát moc vážně. Tak jsem se i já od svých malých kamarádů něco naučila. A to teď nemluví jen o sprostých vtípech, ale hlavně o pozitivnímu přístupu k životu.“

Adéla Žáková, Brno

PRÁVA DOBROVOLNÍKA

Stejně jako každý občan i dobrovolník má svá práva. Jaká to jsou?

- ☑ Dostat úplné **informace o poslání a činnosti organizace**, ve které chcete jako dobrovolník pomoci.
- ☑ Dostat vyčerpávající **informace o činnosti, kterou byste měli vykonávat**.
- ☑ Vykonávat činnost, která bude **naplňovat vaše očekávání**.
- ☑ Kontakt a **spolupráce s koordinátorem** dobrovolníků nebo s jinou osobou, která je pověřena kontaktem s dobrovolníky v dané organizaci.
- ☑ **Supervize** (setkání, během kterého můžete sdělit své pocity, zkušenosti, problémy i úspěchy) – individuálně či ve skupině společně s jinými dobrovolníky působícími v organizaci.
- ☑ Kontakt a spolupráce s osobou, která vám jako dobrovolníkovi činnost zadává a zpět ji od vás přijímá.
- ☑ **Odmítnutí**, pokud činnost nebude vyhovovat vašim zájmům a schopnostem.
- ☑ **Možnost účastnit se hodnotícího procesu** a zjistit, zda vaše vykonaná činnost byla efektivní.
- ☑ V případě neuspokojivé spolupráce máte právo opětovně kontaktovat dobrovolnické centrum se žádostí o **nabídku dalších dobrovolných aktivit**.
- ☑ **Zaškolení, výcvik a trénink**.
- ☑ Být za dobře vykonanou činnost morálně ohodnoceni a pojištění pro případ odpovědnosti za škody.

POVINNOSTI DOBROVOLNÍKA

Vedle práv mají dobrovolníci zákonem definovány také své povinnosti, o kterých je rovněž třeba vědět.

- ☑ **Dodržovat zákon** o dobrovolnické službě a podmínky výkonu dobrovolnické činnosti dohodnuté s vysílající organizací ve smlouvě.
- ☑ **Předložit zdravotní a jiné doklady** (například výpis z rejstříku trestů, doklady o dosaženém vzdělání) podle požadavků vysílající organizace a povahy dobrovolnické služby.
- ☑ **Absolvovat přípravu** k dobrovolnické činnosti.

K dalším povinnostem dobrovolníka patří:

- ☑ Splnit úkoly, ke kterým jste se zavázali.
- ☑ Spolehlivost.
- ☑ Nezneužívat projevené důvěry.
- ☑ Požádat o pomoc, kterou při své činnosti potřebujete.
- ☑ Znat a brát na vědomí své limity (časové, zdravotní atd.).
- ☑ Být „týmovým hráčem“.
- ☑ Ztotožňovat se s posláním organizace, pro kterou činnost vykonáváte.

„Dobrovolnictví vnímám jako možnost vyplnit smysluplně svůj volný čas, a zároveň si tak rozšiřovat obzor a získávat zkušenosti. Pokud se to ještě navíc týká mého oboru (což v poradně Bílého kruhu bezpečí tak je, protože studuji psychologii a působím na pozici poradce psychologa), je to skvělá kombinace. Předtím, než jsem vůbec mohla začít v poradně aktivně působit, musela jsem absolvovat školení, kde jsem se dozvěděla mnoho nového a užitečného. Podepsání dobrovolnické smlouvy, která vymezuje práva a povinnosti jak mé, tak organizace (myslím, že taktová smlouva má svůj význam), následovalo. Nyní do poradny docházím asi jednou za pět týdnů na službu a asi jednou za dva měsíce na poradu a supervizi. S každou konzultací s klientem přichází nové zkušenosti, a těmi se také cítím silnější ve své pozici. Určitě existují i negativa, mezi nimiž by se dalo jmenovat to, že někdy jsou příběhy, které v poradně vyslechnu, tak silné, že na ně jen tak nelze zapomenout. Dále také to, že samozřejmě čas není moc a dobrovolnictví je časově náročná záležitost. Ale je dobrovolná. A v tom je to hezké. Je to na mně – rozhodnout se, co počít se svým časem :-“

Jana Jungwrtová, Liberec

SEZNAM AKREDITOVANÝCH ORGANIZACÍ

V následujícím seznamu jsou uvedeny dobrovolnické organizace, které obdržely akreditaci Ministerstva vnitra ČR v období od ledna 2006 do dubna 2008. Aktuální adresář těchto organizací naleznete na: <http://www.icm.cz> → Práce v ČR → Dobrovolnictví anebo na webu Ministerstva vnitra ČR: <http://www.mvcr.cz> → Služby pro veřejnost → Dobrovolnická služba.

Lze říci, že akreditace je poněkud problematickou částí zákona o dobrovolnické službě. Akreditace přináší některé výhody nejen dobrovolníkům, ale také samotné organizaci.

Akreditované organizace mohou žádat Ministerstvo vnitra ČR o **státní dotaci na zajištění akreditovaného programu**. Dotace může krýt mj. část nákladů

spojených s evidencí dobrovolníků a přípravou a výkonem dobrovolnické služby, pojištění odpovědnosti za škodu na majetku nebo na zdraví, kterou byste jako dobrovolníci mohli způsobit. Tyto organizace mohou zároveň žádat Ministerstvo vnitra ČR o **státní dotaci na zaplacení pojistného na důchodové pojištění**. Akreditované organizace mohou snáze vytvořit **podmínky pro dobrovolnickou činnost nezaměstnaných** evidovaných u úřadu práce. Je pro ně rovněž snazší získávat ty dobrovolníky, kteří chtějí být díky zákonu lépe chráněni.

Existuje však také řada dobrovolnických organizací, které **akreditovány nejsou**. Co je důvodem toho, že některé organizace akreditaci nemají? Jedná se zejména o to, že vedení řádné evidence, podpis smluv se všemi dobrovolníky i přijímajícími organizacemi, vedení účetnictví, příprava dobrovolníka apod. představuje pro vysílající organizace spoustu administrativních úkonů navíc.

Problematická je pro řadu organizací také skutečnost, že **dobrovolník nesmí být členem vysílající organizace**. V praxi to znamená, že kdybyste jako dobrovolníci chtěli vykonávat dobrovolnickou činnost pro vlastní organizaci, tak nemůžete z toho důvodu, že jste jejím členem. Řešením je, že by vás vyslala jiná organizace anebo musíte přestat být členem té své „domovské“. I tyto nesrovnalosti by měla sladit připravovaná novela zákona o dobrovolnické službě.

Akreditovaných dobrovolnických organizací je ve všech krajích České republiky celá řada. Zaměření jejich programů a projektů je různé. Z tohoto důvodu jsme pro vaši lepší orientaci seznam organizací rozčlenili **do čtyř skupin**. Při rozdělování do skupin jsme vycházeli z popisu oblastí dobrovolnické služby tak, jak je u jednotlivých organizací uveden na webu Ministerstva vnitra ČR.

„Pivoňský klášter je starý 976 let. Vařilo se v něm pivo a lektvary, byla v něm policejní stanice, sídlila tu armáda i milice Ministerstva vnitra. Co ovšem nezvládl zub času, Švédové ani husité, dokázalo s tímto unikátem provést JZD - dokonale ho zdevastovat. Vyrazili jsme pomoci sdružení Aurelius s jeho záměrem klášter opravit a vytvořit v něm azyl pro staré lidi a děti z válečných oblastí. Dopoledne jsme pleli keře (doslova), aby bující vegetace znovu nerozvrátila opěrnou zeď kláštera. A odpoledne, po veselém pásmu duchařských historek přednesených místostarostou Pivoň, jsme se pustili do opravdu sysifovského úkolu: vyhrabávání stavebních kamenů z haldy zeminy. Strava byla hubená, ale vybojovali jsme si polívku. V neděli jsme zlezli Herštejn a Veronika málem neslezla z lana. Večery byly divoké, neboť pivní tácky a jejich metání zřejmě láká bez ohledu na národnost.“

Petr Hejný, Pivoň

První skupina je nejobsáhlejší, protože je do ní zahrnuto nejširší spektrum činností. Do této skupiny byly zařazeny organizace, které se věnují péči o osoby sociálně znevýhodněné zejména z hlediska věku, zdravotního stavu či společenského postavení. Mezi jejich aktivity patří například **pomoc osobám sociálně slabým, lidem se zdravotním postižením, seniorům, nezaměstnaným nebo také osobám trpícím domácím násilím**. Některé z těchto organizací se zabývají prevencí: **pomáhají při péči o děti, mládež a rodiny ve volném čase**.

V neposlední řadě se část z nich angažuje rovněž při **pořádání sbírek a charitativních akcí pro tyto osoby**. Také v tomto směru najdou dobrovolníci své uplatnění, například při administrativě a organizaci těchto akcí.

- ☑ Adra, o.s.
- ☑ Amalthea, o.s.
- ☑ Anabell, o.s.
- ☑ Arkáda – sociálně psychologické centrum
- ☑ Asistence, o.s.
- ☑ Asociace křesťanských sdružení mládeže
- ☑ Asociace pomáhající lidem s autismem (APLA) – Jižní Morava o.s.
- ☑ Berkat, o.s.
- ☑ Cedr – komunitní centrum, o.s.
- ☑ Centrom
- ☑ Česká společnost AIDS pomoc
- ☑ Člověk v tísni – společnost při České televizi, o.p.s.
- ☑ Daneta – Svépomocné sdružení rodičů a přátel zdravotně postižených dětí
- ☑ Diakonie Českobratrské církve evangelické
- ☑ Diecézní charita Brno
- ☑ Diecézní charita Plzeň, farnost Cheb
- ☑ Domeček – středisko pro volný čas a integraci Diakonie a misie ČČSH
- ☑ Duha – sdružení dětí a mládeže pro volný čas, přírodu a recesi
- ☑ Ester, o.s.
- ☑ Hestia, o.s.
- ☑ HoSt Home-Start Česká republika
- ☑ Hyperaktivita – Institut pro studium a terapii hyperaktivity a poruch pozornosti
- ☑ Charita Olomouc
- ☑ Charita Přelouč
- ☑ Charita Sv. rodiny Luhačovice
- ☑ Charita Veselí nad Moravou
- ☑ Chytrá horákyne
- ☑ Inex – Sdružení dobrovolných aktivit
- ☑ Jahoda o.s.
- ☑ Křesťanská akademie mladých
- ☑ Maltéžská pomoc
- ☑ Mirabilis
- ☑ Národní rada osob se zdravotním postižením ČR, o.s.
- ☑ Neposeda
- ☑ Nová škola, o.p.s
- ☑ Nová Trojka
- ☑ Oblastní charita Hradec Králové
- ☑ Oblastní charita Kutná Hora

- ☑ Okna, o.s.
- ☑ Osa – Centrum pro podporu samostatnosti
- ☑ Palaestra – sdružení pro mimoškolní aktivity
- ☑ P-centrum
- ☑ Pohoda – společnost pro normální život lidí s postižením
- ☑ Poradna pro občanství, občanská a lidská práva
- ☑ Proxima Sociale, o.s.
- ☑ Rodiče a děti Kadaně, Radka o.s.
- ☑ Sdružení na pomoc dětem s handicapem
- ☑ Sdružení pro aktivní odpočinek a integraci postižených – SAOP
- ☑ Senior servis
- ☑ SK Barkas, o.s.
- ☑ Slunečnice
- ☑ Sociální agentura, o.s.
- ☑ SOZE – Sdružení občanů zabývajících se emigranty
- ☑ SPC Pramínek, o.p.s.
- ☑ Společně k bezpečí, o.s.
- ☑ Společnost Duha – integrace osob s mentálním postižením
- ☑ Společnost pro podporu lidí s mentálním postižením v ČR, o.s., Okresní organizace SPMP ČR Cheb v Mnichově
- ☑ Spolkový dům Mariany Berlové, o.s.
- ☑ Středisko náhradní rodinné péče
- ☑ Šance pro tebe
- ☑ Vlastní cestou, o.s.
- ☑ Výcvikové canisterapeutické sdružení HAFÍK, o.s.
- ☑ YMCA – Živá rodina

Druhá skupina je poměrně úzce profilovaná. Cílovou skupinou těchto organizací jsou **příslušníci národnostních menšin a imigranti**. Činnost je zaměřena například na pomoc osobám v nepříznivé sociální situaci či při integraci do společnosti. Některé z organizací se též snaží prosadit – v rámci legislativy – změny ve společnosti, pokud se týkají větší podpory společenské integrace těchto osob. Aktivity bývají směřovány nejen k imigrantům a národnostním menšinám, ale také k zaměstnavatelům cizinců apod.

- ☑ Adra, o.s.
- ☑ Berkat, o.s.
- ☑ Centrom
- ☑ Centrum pro integraci cizinců
- ☑ Člověk v tísni – společnost při České televizi, o.p.s.

- ☑ Diakonie Českobratrské církve evangelické
- ☑ Diecézní charita Brno
- ☑ Ester, o.s.
- ☑ Charita Olomouc
- ☑ Charita Veselí nad Moravou
- ☑ Maltézká pomoc
- ☑ Meta, o.s. – Sdružení pro příležitosti mladých migrantů
- ☑ Nová škola, o.p.s.
- ☑ Oblastní charita Hradec Králové
- ☑ Oblastní charita Kutná Hora
- ☑ Organizace pro pomoc uprchlíkům
- ☑ SK Barkas, o.s.
- ☑ SOZE – Sdružení občanů zabývajících se emigranty

Také organizace ve třetí skupině zaměřují své působení na specifickou, svým způsobem znevýhodněnou skupinu, a to na **drogově závislé** jedince a na **osoby po výkonu trestu odnětí svobody**. Pomoc a péče těchto organizací může být směřována nejen k těmto osobám, ale také k jejich rodinným příslušníkům, kteří jsou vzniklou situací rovněž zasaženi. Aktivity mají například charakter poradenství a terapie drogových problémů, různých typů preventivní činnosti či resocializace, tedy pomoci při návratu do běžného života.

- ☑ Arkáda – sociálně psychologické centrum
- ☑ Diakonie Českobratrské církve evangelické
- ☑ Diecézní charita Brno
- ☑ Charita Olomouc
- ☑ Charita Veselí nad Moravou
- ☑ Oblastní charita Hradec Králové
- ☑ Oblastní charita Kutná Hora
- ☑ P-centrum

Čtvrtá skupina je specifická využitím dobrovolníků při **ekologických, humanitárních či přírodních katastrofách**. Tento druh pomoci je tedy spíše jednorázový. Jinou formou je pomoc při **ochraně a zlepšování životního prostředí a při péči o zachování kulturního dědictví**. Je-li vaším snem vysadit les, opravit kostel anebo být členem „Rysích hlídek“, je dobrovolnictví v níže uvedených organizacích určeno právě vám.

- ☑ Adra, o.s.
- ☑ Diakonie Českobratrské církve evangelické
- ☑ Diecézní charita Brno
- ☑ Diecézní charita Plzeň
- ☑ Diecézní charita Plzeň, farnost Cheb
- ☑ Ekodomov
- ☑ Hnutí Brontosaurus
- ☑ Hnutí Duha – Přátelé Země Česká republika
- ☑ Charita Sv. rodiny Luhačovice
- ☑ Inex – Sdružení dobrovolných aktivit
- ☑ Římskokatolická farnost u kostela Matky Boží před Týnem
- ☑ Slunečnice

Koalice dobrovolnických iniciativ

Koalice dobrovolnických iniciativ je sdružení organizací zapojených do programu **rozvoje dobrovolnictví**. Jejím cílem je rozvoj dobrovolnických programů a dobrovolnických center v rámci tohoto programu. Koalice je navenek prezentována o.s. Hestia.

Hestia vznikla v roce 1993. Dobrovolnictví se věnovala od počátku, ale teprve roku 1998 se organizace a podpora dobrovolnictví vymezily jako samostatné činnosti a vzniklo **Národní dobrovolnické centrum**, které usiluje o rozvoj dobrovolnictví v ČR. Časem se Hestia začala věnovat také školicím aktivitám v oblasti sociálních služeb a dalších pomáhajících profesí. Těmito činnostmi se zabývá **Metodické a vzdělávací centrum**.

Členy Koalice dobrovolnických iniciativ jsou akreditovaná i neakreditovaná dobrovolnická centra z celé České republiky. Adresář členů Koalice, a také více informací o činnosti o.s. Hestia, naleznete na webových stránkách: <http://www.hest.cz/>.

„Jakožto tehdejší studentka učitelství výtvarné výchovy na MU v Brně jsem jednoho dne nadšeně souhlasila s nabídkou kamarádky, která dobrovolničila v klubu Pavlač. Šlo o nízkoprahový klub v jednom z pavlačových domů na brněnském Cejlu. Docházely tam děti (cca 7–12 let), aby si hrály, poslouchaly hudbu, doučovaly se češtinu, dělaly domácí úkoly apod. Klub vedl jeden zaškolený pracovník sdružení Ratolest a několik dobrovolníků mu pomáhalo. Společně s kamarádkou jsme vedly děti k výtvarnému vyjádření. Setkaly jsme se s celou škálou dětí – s šestiletou dívkou, která se místo své matky starala o čtyři sourozence, vařila a uklízela, stejně jako s dětmi bezstarostnými a veselými, a také s některými velmi zanedbanými. Zajímavý byl jejich spontánní výtvarný projev a hravost, se kterou přistupovaly k tvořivé činnosti. Horší už byl náš nápad vzít tyto děti na fakultu do ateliéru. Bohužel jsme trochu přecenily své organizační schopnosti a zvladatelnost větší dětské skupiny. Celá situace se nám malinko vymkla z rukou. Nejenže jsme jen pár z nich přiměly k nějaké konkrétní práci, ale horší bylo, že se nám rozutekly po celé budově a my jsme je musely nahánět po škole, za doprovodu nechápajících a pohoršených pohledů zasloužilých univerzitních pedagogů. Kdybych měla nějak shrnout, co mi tato činnost přinesla – donutila mne přistupovat k učitelské práci s větší dávkou organizovanosti, víc promýšlet své aktivity a v neposlední řadě mi rozšířila kulturní i sociální obzory.“

Jana J., Praha

Jak se stát dobrovolníkem

Nalákali jsme vás k dobrovolné činnosti? Chtěli byste se stát dobrovolníkem, ale není vám zcela jasné, co všechno pro to vlastně musíte udělat? Následujících pět kroků vám cestu k dobrovolnictví objasní. Ale pozor, určitě se nejedná o závazný a neměnný postup.

1. BUĎTE UPŘÍMNÍ SAMI K SOBĚ A ODPOVĚZTE SI NA TYTO OTÁZKY:

Proč chci pomáhat? Co očekávám? Jak často chci pomáhat? Kde – v ČR, nebo v zahraničí? Kolik času mohu věnovat? Co umím, co mohu nabídnout? V jaké oblasti chci pomáhat? Jakou činnost chci dělat? Odpovědi vám pomohou urovnat si myšlenky kde, komu a jak chcete pomáhat. Pokud chcete dobrovolnickou službu provádět v zahraničí, podívejte se do druhé části brožury.

2. VYBERTE SI ORGANIZACI

Výběr vám ulehčí seznam organizací v této publikaci, můžete rovněž hledat příslušné organizace s pomocí internetových odkazů v následující kapitole. Zajímavým zdrojem možností je i každoročně pořádaný Veletrh neziskových organizací (pořádá ho Forum 2000). Nezapomeňte se také zeptat na osobní zkušenosti kamarádů, spolužáků, příbuzných.

3. KONTAKTUJTE ORGANIZACI

Buďte aktivní sami, telefonujte, emailujte. Nebojte se nabídnout své služby i v případě, že organizace dobrovolníky právě nehledá. Domluvte si schůzku, nejlépe s někým, kdo má dobrovolníky na starosti. Ničeho se nebojte a zeptejte se na všechno, co vás zajímá.

4. PŘÍPRAVA KE STARTU

V organizaci vás seznámí s jejím posláním, zaměstnanci a chodem vůbec, pravděpodobně podstoupíte i odborné školení. Možná dostanete do začátku vašeho dobrovolnictví nějakého průvodce. Pokud budete vykonávat dobrovolnickou službu, bude postup asi trochu jiný. Zástupci vysílající a přijímající organizace s vámi uzavřou písemnou smlouvu.

4. START!!!

Vítejte mezi dobrovolníky. Teď už vám nic nebrání v tom, abyste se s vervou zapojili do dobrovolné činnosti.

„Někteří nedočkavci už při pátečním putování ve vlaku bombardovali otázkami, co se rysů týče, dobrovolníci Katku z eko Duhy. A tak jsme se dozvěděli, jak tato zvířátka žijí nebo kolik je u nás medvědů a vlků. Nakonec i jaký je rozdíl mezi myslivcem a lesníkem, což bylo pro mnohé z nás velikým překvapením. Druhý den zrána následovalo taktické rozdělení do dvou skupin. Jedna se vydala po stopách směr bývalý vojenský prostor – (paměť mi neslouží). Druhá se snažila vystopovat rysy opačným směrem a při té příležitosti pokořit horu Bobík. To se nakonec podařilo jen polovině odvážlivců, kterým se líbila taktika hledání zkratek a ignorace červené značky. Cestou jsme narazili na stopy několika srnek, psů, zajíců a tří čuníků (aneb prase divoké). Jelikož je rys ostrovid zvíře plaché, představil nám Petr večer jeden ochočený exemplář á la Beata. Druhý den jsme se všichni vydali do nedalekého „hájku“ (aneb CHKO) pořádit odletek ze sádry a při té příležitosti jsme se brodili jako srnky přes polovyschlé rašeliniště za vidinou opravdového krmelce...“

Štěpán Zelinger, Šumava

Zajímavé odkazy

I když je tato publikace plná užitečných informací, není na škodu mít přehled o tom, kde jinde je ještě možné získat spoustu dalších zajímavých informací o dobrovolnictví. Následující odkazy by vám v hledání mohly pomoci.

- **<http://www.hest.cz/>**
 Stránky o.s. Hestia, které vede programy a projekty v oblasti dobrovolnictví, podporuje jejich rozvoj a koordinuje činnost regionálních dobrovolnických center a programů.
- **<http://www.dobrovolnik.cz/>**
 Servisní a informační portál dobrovolnictví v ČR – články, odkazy, legislativa. Součástí portálu je také dobrovolnická burza práce.
- **<http://www.dobrovolnici.cz/>**
 Příležitosti pro dobrovolníky v ČR a zahraničí – stránky provozované o.s. INEX – Sdružení dobrovolných aktivit. Na portálu naleznete vyhledávač pracovních příležitostí pro dobrovolníky.
- **<http://neziskovky.cz/>**
 Informační centrum neziskových organizací – portál, který se mimo jiné věnuje též dobrovolnictví.
- **<http://www.volunteer.cz/>**
 Servisní a informační portál dobrovolnictví v ČR v anglickém jazyce, který podporuje mezinárodní spolupráci v oblasti dobrovolnictví.
- **<http://www.mvcr.cz/>**
 Webové stránky Ministerstva vnitra ČR, do jehož kompetencí dobrovolnická služba spadá.
- **<http://www.icm.cz/>**
 Webové stránky Národního informačního centra pro mládež s řadou informací o všem, co vás zajímá (studium, práce, cestování apod.).

DOBROVOLNICTVÍ V ZAHRANIČÍ

Dobrovolnické programy v zahraničí jsou určeny lidem, kteří hledají zkušenosti v novém prostředí a kteří chtějí navázat kontakty s lidmi z celého světa. Jejich hlavním přínosem je kromě vykonané práce i poznání života v jiné zemi. Účastník se seznámí s kulturou cílové země a při kontaktu s dalšími mladými lidmi si může zlepšit své jazykové dovednosti.

Dobrovolnické programy probíhají téměř **ve všech zemích světa**. Jako dobrovolník tedy můžete pracovat kdekoli, kde existuje organizace, která vás přijme pro svůj projekt. Existují programy pořádané Evropskou unií v zemích EU, dobrovolnické projekty v USA, Kanadě či Rusku. Speciální programy probíhají také v afrických zemích, v Indii či Mongolsku.

Na pobyt můžete vyrazit téměř **kdykoli**. Krátkodobější projekty se konají často v době letních prázdnin, dlouhodobé pak po celý rok. Pobyt mají různou délku. Krátkodobé trvají dva až tři týdny, dlouhodobé tři až čtyřicet měsíců. Většina projektů je podmíněna dosažením 18 let věku, na některé se mohou hlásit i mladší zájemci (od 16 let). Program Evropská dobrovolná služba je omezen horní věkovou hranicí 30 let. Vhodná je komunikativní znalost jazyka země, do níž jedete, u krátkodobých projektů do většiny zemí stačí angličtina. Odborné znalosti a zkušenosti jsou vždy výhodou, nemusejí však být nutnou podmínkou. Někdy ovšem mohou rozhodovat o vašem přijetí, či nepřijetí do programu.

Dobrovolná práce se koná **v mnoha různých oborech**. Vždy se jedná o práci pro neziskovou nebo státní organizaci. Nejčastěji jde o činnost v sociální oblasti, v oblasti péče o životní prostředí nebo kultury. Dobrovolnický projekt si můžete vyhledat sami nebo vám s jeho zajištěním pomůže agentura. Ta vás ve spolupráci se zahraniční partnerskou organizací umístí do projektu podle vašich požadavků a vyřídí formality související s vaším pobytem v zemi. U náročnějších pobytů (například do vzdálených zemí) vám poskytne zaškolení, informace o nutném očkování apod.

„Bylo nás celkem deset, i když na tři dny se náš počet navýšil o další dva účastníky. Jako jediná jsem zastupovala Česko, a vlastně i střední Evropu. Kim přijel z Koreje a bez jeho vtipů, chrápání a různých zvyků naprosto odlišných od evropské kultury bychom se možná někdy i nudili. Nejstarší Espe ze Španělska pro změnu okouzlovala svou roztomilou anglickou výslovností, Američanka Katie zase svým bojem proti skoro všemu americkému a současně snahou oživit dávná léta hippies. Turci Ertu a Burak (jemuž jsem se snažila vysvětlit, že jeho jméno má v češtině svůj ekvivalent v oříšcích) byli upovídaní, nesmírně společenštlí a milí. Srbové Stevan a Mladen se na rozdíl od nich zdáli poněkud odtažití, ale to opravdu netrvalo dlouho. Vladu a Alex z Estonska jsem bohužel víc poznat nestihla, ale obě přispívaly k dobré náladě svými nápady. Dvě Řekyně, Maria a Vaso, přijely jen na chvilku. Trochu je vyděsilo, že budou bydlet v jedné místnosti s kluky. Nelíbil se jim stav koupelen ani to, že budou muset pracovat. Nás naopak udivilo, že s tím aspoň trochu nepočítaly.“

Lenka Šteřlová, workcamp v Itálii

Workcamps

Chcete strávit letní prázdniny v zahraničí, potkat nové lidi a neutratit za to hodně peněz? Pak pro vás může být workcamp správnou volbou.

Workcamp je dvou až třítydenní akce, na které se scházejí mladí lidé z celého světa, pracují na dobročinném projektu a společně tráví volný čas. Někdy bývá tento pojem překládán jako mezinárodní pracovní tábor pro mladé, ale tento překlad úplně neodpovídá tomu, jak to na workcampech chodí. Práce totiž nepředstavuje hlavní náplň pobytu ve workcampu, ale jen jeho menší část. Dobrovolníci pracují zhruba pět až šest hodin denně a jeden až dva dny v týdnu jsou volné. Ve zbytku času se mladí lidé věnují především odpočinkovým aktivitám, jejichž prostřednictvím se skupina pěti až dvaceti lidí může navzájem lépe poznat.

ZÁKLADNÍ PRAVIDLA

Workcampu se může zúčastnit každý mladý člověk **od 18 let** s alespoň komunikativní znalostí angličtiny, která bývá nejčastějším dorozumívacím jazykem. U některých projektů je stanovena i horní věková hranice okolo 30 let. Existují také pobyt, na které mohou vyjet se souhlasem rodičů nebo právních zástupců i osoby mladší 18 let.

Výběr konkrétního workcampu záleží vždy na vás. Nejvíce jich probíhá v době letních prázdnin, některé se ale konají i během roku. Organizují se po celém světě – můžete si tedy vybrat z projektů v evropském státě nebo se vypravit do vzdálenější země, jako je například Ghana, Mexiko, Nepál nebo Tchaj-wan (pokud ale nechcete cestovat do cizí země, můžete zažít mezinárodní atmosféru workcampu i v České republice).

Workcampu se mohou zúčastnit vždy **maximálně dva lidé ze stejné země**. Jestliže s tím bude souhlasit i pořádající organizace, lze vyjet společně s kamarádem nebo kamarádkou. Budete však ochuzeni o možnost mluvit neustále cizím jazykem.

PRÁCE

Pracovní zaměření workcampů je **široké** – od ekologického (výsadba stromů či práce na farmách) přes práce v sociální sféře (pomoc lidem se zdravotním postižením nebo práce s dětmi z uprchlických táborů) až po uměleckou a kulturní činnost (organizace filmových nebo hudebních festivalů). Můžete se též podílet na záchraně architektonických památek, provádět archeologické práce nebo vyučovat cizí jazyky. Ve všech případech se však jedná o veřejně prospěšnou činnost, která má pomoci místní komunitě nebo přispět k oživení dané lokality.

„O možnosti vyjet na workcamp jsem se dozvěděla z novin, kde byla uvedena internetová adresa. Byla jsem docela zvědavá, takže jsme se s kamarádkou domluvíly a vybraly jsme si kemp spolu. Když se na to dívám s odstupem, možná jsem měla jet radši sama, mnohem víc bych se asi bavila s ostatními a procvičila si jazyk. Taky doporučuji začít s výběrem kempu včas. Ale zkušenost s workcampem byla úžasná, poznala jsem spoustu zajímavých lidí, naučila se nové věci a strávila kus prázdnin trochu jinak – netradičně – a všem to doporučuji.“

Tereza Vochtová, workcamp

JAK TO PROBÍHÁ

Ubytování na workcampech je často velmi jednoduché. Je možné, že budete s sebou potřebovat spacák a karimatku. Všichni účastníci spí většinou **po hromadě** ve škole nebo tělocvičně. Můžete ale také být ubytováni v hostelu, zkrátka na místech, které má místní organizace možnost zajistit.

Jídlo si připravují v mnoha případech dobrovolníci sami. Nakupuje se ze společného rozpočtu, který spravuje vedoucí workcampu, a u vaření se střídají skupinky vařící pro všechny ostatní. Každý při této příležitosti může prezentovat své kuchařské dovednosti a svoji národní specialitu. Jídelniček proto bývá velmi pestrý.

Ve volném čase se budete moci lépe seznámit s dalšími lidmi a okolím. Pořádají se výlety a exkurze po místních zajímavostech nebo se všichni věnují sportovním soutěžím a jiným zábavným aktivitám. O náplni volného času rozhodují všichni společně a **vedoucí kempu** (campleader) jim dává návrhy aktivit. Campleader se obecně stará o hladký průběh dobrovolnického projektu a vede skupinku dobrovolníků. Zprostředkovává také kontakt mezi účastníky a místní pořádající organizací. Vyskytne-li se nějaký problém, můžete se obrátit právě na něho.

JAK SE ZÚČASTNIT

Stačí si vybrat jednu z organizací, která posílá dobrovolníky na zahraniční workcampy. Z jejich seznamu se rozhodnete pro projekt, který vám bude svou náplní a místem konání vyhovovat, a zaplatíte účastnický poplatek; pohybuje se ve výši **1 500– 2 500 Kč**. Budete si také muset zaplatit **pojištění**, zajistit **dopravu** na místo konání a zařadit **vízum**, jestliže pojedete do země, kde je třeba. V případě, že se zúčastníte workcampu poprvé nebo pojedete do vzdálené země, bude nutné, abyste před odjezdem absolvovali školení organizované vaší vysílající organizací. Na něm se dozvíte podrobnosti o soužití s lidmi z jiných kultur a získáte informace o cílové zemi.

WORKCAMPY V ČR

Pokud budete ve výběru vhodného projektu finančně omezeni, můžete se zúčastnit workcampu pořádaného v ČR. Z níže uvedeného seznamu organizací jej nabízí Duha a INEX-SDA. Zaplatíte za něj **nižší poplatek** (okolo 1 000 Kč), nebudete se muset daleko dopravovat, přesto se zde setkáte s mezinárodní komunitou a budete mluvit cizím jazykem (nejčastěji anglicky).

Přehled organizací vysílajících na workcampy:

- DUHA**
 sdružení dětí a mládeže pro volný čas přírodu a recesi
<http://www.trochujinak.cz>
- INEX**
 Sdružení dobrovolných aktivit
<http://www.inexsda.cz>
- SERVITIUS**
<http://www.servitius.cz>

Evropská dobrovolná služba (European Voluntary Service, EVS)

Evropská dobrovolná služba (EDS) umožňuje všem mladým lidem působit až jeden rok jako dobrovolník v zahraniční organizaci. Hostitelskými organizacemi bývají nejčastěji neziskové organizace se zaměřením na sociální oblast, životní prostředí nebo kulturu.

ZÁKLADNÍ PRAVIDLA

Dobrovolníkem EDS se může stát každý mladý člověk ve věku 18–30 let s trvalým bydlištěm v ČR nebo v jiné zemi, která je do programu zařazena.

Programu EDS se mohou zúčastnit i mladí lidé s omezenými příležitostmi od 16 do 30 let, pokud pro ně je zajištěn doprovod a navazující aktivity.

EDS můžete vykonávat **po dobu dvou až dvanácti měsíců** ve všech zemích Evropské unie a na Islandu, v Lichtenštejnsku, v Norsku, v Turecku, ale i na Ukrajině, v Rusku, na Kavkaze, v zemích bývalé Jugoslávie nebo ve středomořských zemích. Jednou z hlavních výhod programu je to, že je pro dobrovolníka zcela **zdarma**. Bude vám hrazena cesta na místo konání projektu a zpět, ubytování, strava, pojištění i malé kapesné z grantu Evropské unie. Takže žádný strach!

Témata jsou různá, od ekologie po sociální práci, od práce s mládeží po práci se seniory, prostě všechno, co vás jen napadne.

Základem každého projektu EDS je solidní partnerství mezi vysílající i hostitelskou organizací a dobrovolníkem. Je důležité, aby schopnosti a dovednosti dobrovolníka odpovídaly požadavkům projektu. Před zahájením aktivity pak všichni partneři podepisují smlouvu.

Vysílající organizace má na starosti **přípravu a podporu dobrovolníků** před aktivitami EDS, během nich a po nich. Zároveň pomáhá dobrovolníkovi se zajištěním výběru vhodného hostitelského projektu, se zajištěním cesty a případně s vyřízením víz.

Hostitelská organizace musí dobrovolníku zajistit bezpečné a důstojné ubytovací a pracovní podmínky po celou dobu pobytu. Musí poskytnout odpovídající podporu osobní, jazykovou, a také pomoc spojenou s úkolem, včetně výběru mentora pro dobrovolníka. Vysílající a hostitelská organizace se pak dohodnou, která z nich bude pro projekt žádat o grant a koordinovat jej.

JAK SE ZÚČASTNIT

Chcete-li se stát dobrovolníkem EDS, je potřeba kontaktovat českou organizaci, tzv. vysílající organizaci, která vás vyšle. Jejím úkolem je pomoci vám s přípravou na dobrovolnou službu a poskytovat vám podporu během vašeho pobytu v zahraničí. Vysílající organizaci si můžete najít v databázi EDS na: www.evdatabase.eu. Ve formuláři je třeba zadat: *Country: Czech Republic, Type of accreditation: Sending organisation*.

Ze seznamu vyberte jednu z vysílajících organizací a s koordinátorem EDS dané organizace se domluvte, za jakých podmínek bude probíhat vaše spolupráce při přípravě na EDS. Poté vyhledejte v databázi stejným způsobem hostitelský projekt, ve kterém chcete Evropskou dobrovolnou službu vykonávat. V databázi můžete vyhledávat podle země nebo tématu, v tomto případě *Type of accreditation: Hosting organisation*.

Dobře si rozmyslete typ činnosti, kterému se chcete během EDS věnovat! Na EDS strávíte až jeden rok, a je tedy důležité, abyste vykonávali činnost, která vás bude bavit. Máte-li už jasno, zašlete hostitelské organizaci na kontakt-

ní e-mail **svůj životopis a motivační dopis** (na něm si dejte obzvlášť záležet, protože podle něho si organizace dobrovolníka vybírá), popřípadě do organizace přímo zavolejte. Dohodnete-li se s hostitelskou organizací na uskutečnění projektu, oznamte to své vysílající organizaci. Jedna z těchto organizací za vás podá žádost o vyslání na dobrovolnou službu své **národní agentuře** (tj. v případě ČR k ČNA Mládež), a to k jedné z pěti uzávěrek (1. února, 1. dubna, 1. června, 1. září a 1. listopadu). Pokud bude žádost schválena, váš projekt může začít. Ale ne hned, nejdříve tři měsíce po uzávěrce! Například podáte-li žádost k 1. červnu, vaše EDS může začít nejdříve 1. září.

PŘÍPRAVA NA EDS

Když už máte vše domluveno, pozve vás ČNA Mládež na **předodjezdové školení**. Školení není žádná nuda. Je vedené neformálními metodami, takže se budou hrát hry, budete si povídat s ostatními dobrovolníky, kteří odjíždějí, ale i s těmi, kteří už mají EDS za sebou, atd. Zde se dozvíte vše, co ještě potřebujete před cestou vědět. A pak už následuje samotná Evropská dobrovolná služba. Více informací o Evropské dobrovolné službě naleznete na: <http://www.mladezvakci.cz/evropska-dobrovolna-sluzba/>

CO JE DŮLEŽITÉ PRO EDS:

- ☑ Cílem je, aby se dobrovolník během EDS něco nového naučil a dále se rozvíjel.
- ☑ EDS je vždy pro dobrovolníka zdarma.
- ☑ EDS je přístupná všem mladým lidem bez ohledu na etnický původ, náboženské vyznání, sexuální orientaci, politické názory apod.
- ☑ Dobrovolník nenahrazuje jinou pracovní sílu v hostitelské organizaci, ale zaujímá aktivní roli při realizaci činností v organizaci.
- ☑ Dobrovolník by také měl být v kontaktu s místní komunitou.

JAKÁ JE PODPORA DOBROVOLNÍKA?

- ☑ I když jedete do neznámého prostředí, vždy se můžete na někoho obrátit, zejména nastanou-li nějaké obtížné situace nebo když jste během svého pobytu s něčím nespokojeni.
- ☑ Máte nárok na školení, abyste byli dobře připraveni na to, co vás čeká (předodjezdové školení, příjezdové školení, hodnocení uprostřed služby a hodnocení aktivity).
- ☑ Dostane se vám pomoci při zajištění pojištění, víza, povolení k pobytu, cesty, a také během všech administrativních procesů EDS.

UZNÁNÍ EDS

Každý dobrovolník EDS má právo získat **Pas mládeže** jako doklad o klíčových dovednostech, které se během EDS naučil. Pas mládeže lze potom uvádět v životopise a využívat v přijímacích pohovorech nebo v přístupu k dalšímu vzdělávání. Více informací k Pasu mládeže najdete na stránkách: <http://www.pasmladeze.cz>.

„Pokud se chcete na chvíli ‚vzdát normálního života‘ a zkusit něco jiného, a navíc užitečného, EDS je příležitost pro uskutečnění vašich plánů. Každý se obvykle ptá: ‚Co mi to může dát?!‘ vs. ‚Co mi vezme?!‘ Musím říct, že mě osobně dala EDS hodně: Nové zkušenosti, zdokonalení se v jazycích, naučila jsem se být samostatnější a odkázána sama na sebe, řešila jsem opravdu důležité věci, měla jsem příležitost seberealizace, a nadto vše jsem mohla pomoci. Na druhou stranu jsem měla strach, že mi EDS vezme moji lásku, ale nestalo se tak, vše dopadlo dobře.“

Mirka Bacová, Evropská dobrovolná služba ve Finsku

„Na EDS jsem se přihlásil plný očekávání, jako nejspíš téměř každý, kdo se chce stát dobrovolníkem. Obrovský výběr možností a volba téměř jakékoliv země a typu projektu je více než lákavá. Já osobně jsem se zasloužil projektu Emmaus, což je de facto velký second-hand shop, kde se prodává všechno možné zboží, od nábytku přes knihy a elektroniku až po oblečení. Výtěžek se potom vrací projektu a část jde na dobročinné účely. Způsob ubytování byl určitá komunita. Všichni lidé, asi 10–15, bydlí ve velkém domě a společně pracují v obchodě, který k domu patří. A to byl možná pro mě tak trochu kámen úrazu. Ze začátku se mi vše líbilo, po několika měsících člověk potřebuje více soukromí a variability. Nakonec jsem si našel druhý extra projekt, který jsem mohl dělat 1x týdně, a byla to práce s dětmi ve sportovních odvětvích, což mě bavilo daleko více. Rozhodl jsem se tedy změnit hlavní projekt, na což má dobrovolník právo. Bohužel v té době nebyl žádný takovýto typ projektu dostupný. Chvilí jsem tedy v projektu pokračoval, a později jsem ho ukončil. V Holandsku jsem zůstal ještě pár týdnů, trochu jsem tam pracoval, často cestoval a stále se tam vracím za přáteli, kteří tam žijí, nebo tam zůstali, například se zapsali do škol atd. Myslím si, že se v budoucnu na delší dobu vrátím. Musím říct, že nedokážu nikdy popsat, co všechno člověk cítí, čím prochází, a kolik věcí se tam stane. Tohle člověk musí absolvovat, získá tím určitý rozhled, který se hodí do života. Pro mě osobně to byl přelomový rok.“

Jakub Škorpil, Evropská dobrovolná služba v Nizozemí

Dlouhodobé projekty (Long-Term Volunteering, LTV)

Dlouhodobé projekty (Long-Term Volunteering, LTV) nejsou samostatným dobrovolnickým programem, ale spíše souhrnným názvem pro dobrovolnické příležitosti, které se konají po celém světě a které trvají tři měsíce až dva roky. Na rozdíl od Evropské dobrovolné služby trvající srovnatelnou dobu nemají tak specifická pravidla a zahrnují širokou škálu různých dobrovolných aktivit.

Účastníci dlouhodobého programu nejčastěji působí v zahraniční neziskové organizaci a podílejí se na jejím projektu. Pracovní činnost je v porovnání s krátkodobými druhy programů více specializovaná, na dobrovolníka jsou proto kladeny i vyšší požadavky. U všech projektů se předpokládá zájem uchazeče o danou oblast, někdy se vyžadují ve zvoleném oboru i předchozí zkušenosti.

ZÁKLADNÍ PRAVIDLA

Dlouhodobé projekty jsou určeny pro všechny mladé lidi od 18 let. Hlavním předpokladem je **znalost dorozumivacího jazyka** nebo přímo jazyka cílové země. Pokud místní jazyk neovládáte a přijímací organizace jeho znalost od vás nepožaduje, budete mít během pobytu mnoho příležitostí se jej naučit. Dlouhodobé projekty se konají **po celém světě**. Můžete se zúčastnit projektu v Evropě nebo poznat život zblízka i v zemích, do kterých byste se za běžných okolností pravděpodobně nedostali.

Většina dlouhodobých projektů bývá určena jednotlivcům, proto i praktické záležitosti jsou řešeny individuálně. Obecně ale platí, že stravu i ubytování zajišťuje přijímací organizace dobrovolníkovi zdarma.

PRÁCE

Pracovní náplň projektů je podobně jako u dalších dobrovolnických programů velmi rozmanitá. V rámci zahraniční organizace se můžete podílet na projektu, který má ekologické či kulturní zaměření. Často se objevují projekty se sociální nebo výchovnou tematikou. Dobrovolníci se můžou zapojit i do **humanitární nebo rozvojové pomoci**, která je však často psychicky i fyzicky náročná. Vyžaduje od účastníka programu schopnost rychle se zorientovat v novém prostředí a v obtížných podmínkách poskytovat pomoc ostatním.

Při výběru zaměření je nutné vzít v potaz, že se touto aktivitou budete zabývat po celou dobu pobytu. Zvažte, zdali je vaší hlavní motivací pomáhat a pracovat v mnohdy náročných podmínkách. Pokud se chcete spíše seznámit s novými lidmi a poznat život v jiné zemi, zvolte raději krátkodobý projekt. Kromě toho práce nemusí odpovídat vašemu očekávání a může se zásadně

lišit od popisu, který poskytla hostitelská organizace. I s tím je třeba počítat. Práce na dlouhodobém projektu se na druhé straně může v průběhu času měnit a vyvíjet. Po krátkém obeznámení se se situací budete schopni sami na tyto výzvy reagovat a přizpůsobit jim i svoji činnost. Práce na dlouhodobých projektech je obecně více nezávislá a ponechává prostor k realizaci vlastních nápadů.

 „Zdravím Vás z tropické záchranné stanice KWPLH u města Balikpapan, Borneo. Na stanici je opravdu mnoho zvířectva – 98 koček, 6 psů a 5 medvědů, kteří chtějí dvakrát denně jíst, pít, uklidit své prostory, ale také pohladit; musejí totiž vědět, že je máme rádi. Také je potřeba ošetřit nemocné. O všechny je tu dobře postaráno. Já pracuji dva dny v týdnu jako ošetřovatel koček a psů, dva dny jako ošetřovatel medvědů a další dva jako výpomoc, což znamená, že se věnuji spíše enrichmentu (tzn. zpestřování podmínek, ve kterých zvířata žijí, s cílem snížit jejich nudu a minimalizovat jejich stres). Sobotní volno vyplňuji návštěvami a fotografováním místních krás, také se rád sejdu se svým kamarádem Standou Lhotou, který zde provádí výzkum zaměřený na záchranu zdejšího pralesa a jenž mě na tuto stanici doporučil. Práce zde je pro mne velkou zkušeností, a to nejen co se týče prací na stanici; hlavně poznávám život v jiné, převážně muslimské kultuře. Jako dobrovolník mám stravu a ubytování zdarma, ostatní výlohy si hradím.“

Michal Brom, dlouhodobý projekt v Indonésii

JAK SE ZÚČASTNIT

Ještě než si vyberete projekt, na který se budete hlásit, zjistěte si o něm **co nejvíce informací**. Základní informace vám o něm poskytne vysílající organizace, podrobnosti najdete i na webových stránkách zahraniční přijímací organizace. Na základě těchto informací se rozhodněte, co byste chtěli dělat a do jaké oblasti jet. Při podávání přihlášky budete muset zaplatit **účastnický poplatek** (2 000 – 3 000 Kč), odevzdat svůj životopis a motivační dopis, ve kterém krátce shrnete své předpoklady pro danou činnost a zkušenosti v oboru.

Na projekt se přihlašte včas, protože vyřízení všech náležitostí bývá někdy zdlouhavé, navíc vás před odjezdem čeká školení.

Před odjezdem si budete ještě muset vyřídit **pojištění**. Do některých zemí budete potřebovat i **vízum a očkování**. Jakých zemí se to týká, zjistíte na webových stránkách Ministerstva zahraničních věcí ČR: <http://www.mzv.cz>; zde naleznete i aktuální informace o bezpečnostní situaci v jednotlivých zemích. Náklady na tyto formalities si budete muset – stejně jako dopravu – uhradit sami. Je však možné, že agentura vám část z nich proplatí po návratu z pobytu.

Přehled organizací, které vysílají na dlouhodobé projekty

- **DUHA**
 sdružení dětí a mládeže pro volný čas, přírodu a recesi
<http://www.trochujinak.cz>
- **YMCA**
<http://www.ymca.cz>
- **SERVITIUS**
<http://www.servitius.cz>
- **INEX**
 Sdružení dobrovolných aktivit
<http://www.inexsda.cz>

 „Času stráveného na tomto projektu nelituju, naopak. Při dlouhodobém dobrovolničení v zahraničí určitě dost záleží na konkrétním projektu, ale bilance z toho mého je čistě pozitivní. Začátek je výzva či malé dobrodružství – jedete do neznáma, vše úplně nové – a pak postupně začínáte objevovat a poznávat nejen okolí a různé lidi, ale víc i sebe sama... Samozřejmě dost záleží na vaší otevřenosti. Já jsem si odvezla různé příhody a mnohá přátelství. Hodně pro mě znamená hlavně lidi, kteří byli kolem. Opustit je nebylo snadné, ale život jde dál, jiný než před osmi měsíci, ale nadále otevřený novým věcem.“

Anežka Palková, dlouhodobý projekt ve Švýcarsku

Další možnosti

České dobrovolnické organizace nabízejí i další typy programů se specifickým zaměřením:

INEX-SDA

Program GLEN – programu GLEN se může zúčastnit student nebo odborný pracovník ve věku 21 až 30 let, který má zájem podílet se na rozvojovém projektu v Asii nebo v Africe. Na každém projektu GLEN spolupracuje vždy dvojice nebo trojice účastníků složená z jednoho či dvou německých dobrovolníků a jednoho dobrovolníka z České republiky. Po návratu se dobrovolník podílí na dalších projektech rozvojového vzdělávání.

SERVITUS

All Ages – dobrovolnický program pro vyšší věkové skupiny.

Ekumenický rok v zahraničí – program dlouhodobé dobrovolnické služby se zaměřením na sociální, vzdělávací a církevní projekty.

TANDEM

Dobrovolný sociální rok, Dobrovolný ekologický rok a Dobrovolný rok v památkové péči – programy pro mladé lidi od 18 do 26 (respektive 27) let, které se konají v Německu ve třech různých oblastech. Trvají dvanáct měsíců a začínají vždy 1. září. Dobrovolník na těchto projektech dostává kapesné, zúčastňuje se odborných seminářů a má předem zajištěnou dovolenou.

SAMOSTATNÉ HLEDÁNÍ DOBROVOLNICKÉHO PROJEKTU

Účast na dobrovolnickém projektu si můžete zajistit i sami bez prostřednictví české vysílající agentury. Stačí si vyhledat vhodný program s pomocí následujících databází a oslovit vybranou organizaci.

☒ <http://www.idealist.org>

Adresář neziskových organizací v 165 zemích světa a vyhledávač dobrovolnických příležitostí v zahraničí.

☒ <http://www.vfp.org>

Nezisková organizace Volunteers for Peace, která na svých stránkách nabízí místa v dobrovolnických projektech po celém světě.

☒ <http://www.sciint.org>

Mezinárodní organizace koordinující dobrovolnické projekty po celém světě; v sekci *Get involved* → *Workcamp search* si můžete vyhledat workcamp podle zadaných kritérií.

☒ <http://www.volunteer.org.nz>

Nabídky dobrovolnických projektů prostřednictvím partnerských organizací v několika zemích světa.

Zajímavé odkazy

Další informace o dobrovolné službě ve světě naleznete na těchto webových stránkách:

- <http://www.icm.cz/>
 Webové stránky Národního informačního centra pro mládež poslouží každému, kdo hledá informace o dobrovolnictví, studiu nebo práci v zahraničí.
- <http://www.eurodesk.cz/>
 Informace pro mladé lidi o práci, studiu a také dobrovolnictví v zahraničí.
- <http://www.volunteerinternational.org/>
 Zde najdete praktické informace o dobrovolnictví – rady, jak zvolit správný projekt, jak se připravit na pobyt nebo osobní zážitky dobrovolníků.
- <http://www.worldvolunteerweb.org/>
 Stránky mezinárodního centra dobrovolnictví při OSN. Poskytují nejširší informace o dobrovolnictví po celém světě, on-line kalendář dobrovolnických akcí, informace o politice a legislativě související s dobrovolnictvím a údaje o výzkumu dobrovolnictví.

Autoři: Tomáš Hodač, Alice Marciszová,
 Julie Čáková, Šárka Kušková a Michal Urban

Jazyková redakce: Blanka Svadbová

Grafická úprava: galio crossmedia, www.galio.cz

Náklad: 12 000 kusů, Praha 2009

**Informace o dobrovolnictví v České republice
 byly čerpány z těchto zdrojů:**

Zákon č. 198/2002 Sb. o dobrovolnické službě; Praktický rádce pro zájemce o dobrovolnickou službu, Ministerstvo vnitra ČR, 2005;
 www.mvcr.cz; www.inexsda.cz; www.hest.cz; www.adorea.cz

Informace o dobrovolnictví v zahraničí

byly čerpány z těchto zdrojů:

www.inexsda.cz; www.duha.cz; www.mladezvakci.cz;
 www.serveyourworld.com.; www.worldvolunteerweb.org

Fotografie použité v této publikaci jsou z archivů:

Eurodesku; Duhy – sdružení dětí a mládeže pro volný čas, přírodu a recesi;
 Leoše Březiny z DDM v Olomouci; Lenky Svobodové

Copyright © Národní institut dětí a mládeže

Nevíte kudy kam? Přijďte k nám!

Poradíme vám, jak najít vhodnou školu (střední či vysokou), práci nebo brigádu v ČR i v zahraničí, prodáváme karty ISIC, ITIC a Alive, **provozujeme bezplatné a anonymní** poradny pro mladé lidi

a mnoho dalších věcí.

NÁRODNÍ INFORMAČNÍ CENTRUM PRO MLÁDEŽ

naše stránky:
www.icm.cz

PO-ČT: 10:00 - 17:00
PÁ: 10:00 - 16:00

224 225 046

Na Poříčí 4, Praha 1

NICM maják v moři informací